

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 14 juni 2021 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een voorhoofdslift en een wenkbrauwlift.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op medisch-specialistische zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Verzoekster heeft de afgelopen periode last gehad van anafylaxis met daarbij oedeem in het gelaat, luchtpijp en darmen. Dit lijkt te zijn veroorzaakt door een overmatige stressreactie, maar is recent niet meer teruggekomen. Wel ervaart verzoekster – als gevolg van het eerdere oedeem – hoofdpijnlachten, druk op de ogen, vermoeidheid en een gezichtsveldbeperking. Om de problemen te verminderen is verzoekster door haar huisarts voor een algehele reconstructie verwezen naar een plastisch chirurg. Deze heeft namens verzoekster bij de verweerder een aanvraag ingediend voor verstrekking van een voorhoofdslift en een wenkbrauwlift (hierna: voorhoofdslift).

Verweerder heeft de aanvraag tot vergoeding van de voorhoofdslift afgewezen. Verweerder voert hierbij aan dat bij verzoekster geen sprake is van een ernstige gezichtsveldbeperking (een verticale lidspleet die minder of gelijk is aan 7 mm). Daarnaast is er volgens verweerder geen sprake van verminking. Na de afwijzing van verweerder heeft verzoekster een bovenooglidcorrectie laten uitvoeren. Verweerder geeft aan dat daarom niet meer achteraf beoordeeld kan worden of de eerste afwijzing juist is geweest.

Juridisch kader

Bij plastische chirurgie en overige behandelingen van het uiterlijk gaat het voornamelijk om de aanwezigheid van een verminking of aantoonbare lichamelijke functiestoornissen, zoals omschreven in artikel 2.4 zoals omschreven is in artikel 2.4, eerste lid, onder b van het Besluit zorgverzekeringen (Bzv).

Verminking

Het begrip verminking in artikel 2.4, eerste lid, sub b, van het Bzv is bij de invoering in 2006 niet nader toegelicht. Het artikellid is daarna niet meer gewijzigd. De term is overgenomen uit de ziekenfondsperiode en vindt zijn oorsprong in 1991. In de Regeling zorgverzekering (Rzv) wordt het begrip verminking niet genoemd, maar in de toelichting bij het schrappen van de behandeling abdominoplastiek per 1 januari 2007 van de niet te verzekeren prestaties wordt toch op het begrip verminking ingegaan:

*Van verminking is sprake in geval van een ernstige misvorming die direct in het oog springt. Met het begrip verminking wordt bedoeld op verworven aandoeningen zoals misvormingen door brandwonden, misvormingen aan de handen door reumatoïde arthritis, misvormingen door verlammingen van de aangezichtszenuw, amputatie van ledematen of geamputeerde mammae.(...).*¹

In de Rechtspraak Zorgverzekeringen (RZA) wordt verminking nader gedefinieerd: *Er is sprake van een verminking bij een ernstige verworven misvorming van een lichaamsdeel.*²

Functiestoornis

Ook het begrip functiestoornis is overgenomen uit de ziekenfondsperiode. Functiestoornissen moeten objectief aantoonbaar zijn. Bovendien moet getoetst worden:

1. Of het aannemelijk is dat de aangevoerde lichamelijke functiebeperkingen veroorzaakt worden door de te corrigeren lichamelijke afwijkingen; En
2. Of correctie daarvan die klachten zal doen wegnemen; En
3. Of het aannemelijk is dat het te corrigeren lichaamsdeel klachten als aangevoerd veroorzaakt in een zodanig ernstige mate dat gesproken kan worden van lichamelijke functiestoornissen in de zin van de regelgeving.

VAV-werkwijzer

De voorwaarden uit artikel 2.4, eerste lid, sub b, van het Bzv zijn verder uitgewerkt in de VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard.³ Uit de werkwijzer blijkt dat vergoeding van een wenkbrauwen- en voorhoofdslift mogelijk is bij:

- een verminking: Dit komt zelden voor. Een voorbeeld waarbij er een aanzienlijke asymmetrie kan optreden, is een uitval van de frontale tak van de n.facialis.
- een aantoonbare lichamelijke functiestoornis indien:
 - de wenkbrauw zich onder het niveau van de orbita rand bevindt én
 - er bestaat een gezichtsveldbeperking.

Van een gezichtsveldbeperking is sprake bij een verticale lidspleet afmeting van 7 mm of minder. Dit komt overeen met de situatie dat de onderrand van het bovenooglid of de overhangende huidplooi 1 mm boven het centrum van de pupil hangt of lager t.g.v. laagstand van de wenkbrauw of dat de wenkbrauw zelf 1 mm boven het centrum van de pupil hangt of lager. Gemeten wordt ter hoogte van het centrum van de pupil terwijl de patiënt ontspannen recht vooruit

¹ Staatscourant 30 oktober 2006, nr. 211

² Uitspraak Rechtbank Noord-Nederland, d.d. 08-11-2013; zaaknummer 419634 - CV EXPL 13-730

³ VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard (2019), versie 20.0. Geraadpleegd via: <https://vavolksgezondheid.nl/werkwijzers-vagzvav>

kijkt. Het dient aannemelijk te zijn dat correctie van de positie van de wenkbrauw deze gezichtsveld vermindering oplost.

Er is geen vergoeding mogelijk bij subjectieve klachten zoals moeheid, drukkend gevoel op het oog, etc.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Lichamelijke functiestoornis

Gesteld nog gebleken is dat er bij verzoekster sprake is van een lichamelijke functiestoornis. Hoewel er ten tijde van de verwijzing van de huisarts naar de plastisch chirurg sprake lijkt te zijn geweest van hoofdpijnlachten, druk op de ogen, vermoeidheid en een gezichtsveldbeperking, wordt niet duidelijk uit het dossier of er restklachten zijn na de correctie van de bovenoogleden. Op basis van de foto's is evenwel goed te beoordelen dat de wenkbrauw zich *niet* onder het niveau van de orbitarand bevindt en er *geen* gezichtsveldbeperking kan bestaan (aangezien de pupil in zijn geheel te zien is).

Verminking

Verzoekster stelt dat er sprake is van verminking. Ondanks dat de foto's helder weergeven dat de situatie na de anafylactische episodes in negatieve zin is veranderd, wordt er bij het beoordelen van een verminking enkel uitgegaan van de actuele situatie. Op basis van de actuele foto's kan niet worden gesteld dat er sprake is van een ernstige verworven misvorming van een lichaamsdeel, zoals bedoeld door de wetgever. Hier is bijvoorbeeld wel sprake van bij (een situatie die in ernst en aspect te vergelijken is met) een misvormingen door verlammingen van de aangezichtszenuw of door brandwonden.

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier is niet aangetoond dat sprake is van een lichamelijke functiestoornis of verminking. De voorhoofdslift komt derhalve niet voor vergoeding in aanmerking ten laste van de basisverzekering.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Verzoekster kan geen aanspraak maken op vergoeding van een voorhoofdslift ten laste van de basisverzekering.